ԱՐԱՐԱՏ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ՓԱՂԱՓԱԿԱՆ ԵՒ ԱՅԼՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ամերիկայի համար տարեկան 4 [illegible] ֆրանկ
Եւրոպայի և այլ տեղերի համար արձն. 20 [illegible] ֆրանկ
Տնօրէնութիւնն ինք կը վճարէ փոստի ծախ[illegible]
Բաժնորդագրութիւնները կը սկսին ամսագլուխներէն (ըստ Ն. Տ.ի) և կանխիկ վճարելի են։ Վեցամսեայ և եռամսեայ բաժնորդագրութիւններ ալ կընդունուին, սակայն ոչ յատկացման բաժնէգնին վրայ։
Նամակ և ծրար պէտք է ղրկել հետեւեալ հասցէով. M. PORTOUKALIAN, rédacteur du journal *Arménia* MARSEILLE (France)

ԳՏԱՐԻ ԹԻՒ 25

1887 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 9

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 28 (Հ. Տ.)

ԶՈՐԵՓԱՌԱՔ

Կը հրատարակուի Չ. և Շբթ. օրեր

ԳԱՅՄԱՆՆԵՐ

Խմբագրութիւնը, երէկ հարկ համարի, համառօտելով և կամ մասամբ միայն կը հրատարակէ իրեն ղրկուած գրութիւնները։ Պարտաւոր չէ վերադարձնել չհրատարակուած ձեռագիրները։
Ծանուցումներ կընդունուին հայերէն և ֆրանսերէն լեզուով։ Ծանուցման 1 միջակ դիրք 1 սանթիմ կարժէ. 1 գլխագիրը 2 սանթիմ։

Les annonces, en français et en arménien, sont reçues au bureau de la Rédaction (Rue Vacon, 50)

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ինչդեն կը խաբուինք անդադար.—Տիգրանակերտի վիճակին վրայ տեղեկութիւններ. — Նամակ Եգիպտոսէն (Գահիրէ). — Հանգանակութիւն ի նպաստ Զէյթունցիներուն. — Հայրենագիտական (ենդեքիսի դպրոց).—Արտասահմանի յարեր. — Ծանուցումներ։

ԻՆՉՈՒ ԿԸ ԽԱԲՈՒԻՆՔ ԱՆԴԱԴԱՐ

Մենք ազգի համար որչափ որ ալ կրկնենք, դարձեալ պէտք է կրկնել սա ճշմարտութիւն թէ նախ մենք պէտք է ուշիմանք մեր մէջ մեր հայրենիքի վերածնութեան գործին համար, պէտք է մի համերաշխութիւն, մի ներքին զօրութիւն գտնցունենք, և երբ կարող ենք փոքր ի շատէ մի այժ ցոյց տալ, այդ ժամանակ գօսէտուած դիմենք և օտարներուն աջակցութիւնն խնդրել, երբ միւնոյն ժամանակ նպաստաւոր հանգամանքներ կը ներկայանան։

Բայց կերեւի թէ ճշմարիտ հայրենասիրութեան դպացումը չէ որ կառաջնորդէ մեզ գործելու և գուցէ ատոր համար է որ մենք Հայերս մինչեւ այժմ անկարող կը մնանք ըմբռնելու այս ամենազգոյ ճշմարտութիւնը։ Չէ, Հայասաանցիներուն թշնամութիւնը չէ որ մեզ կը յուղէ, մեզ արտասուակից կընէ և կը դրդռէ Հայաստանի փրկութեանն համար աշխատելու, այլ մեր փառասիրութիւն, շահասիրութիւն, ազգին առջեւ իրը գործիչ ներկայանալու և մեր վրայ խօսել տալու տպպական (կամ գուցէ զանազան անհնարութիւններէ ներշնչուած) մի յանկութիւն է այդ. եթէ ոչ, մինչ այժմ մենք կանխնայինք մի խումբ Հայեր օրանք վճռանակ օտար դիւանագէտներուն առջեւ իրրեւ Հայոց ազգին ներկայացուցիչներ երեւիլ չանալու, նախ և առաջ հաշտուելին մի կանոնաւոր կազմակերպութիւն տալ հայրենասիրական գործին, մի կապ հաստատել նրանց և բուն իսկ Հայաստանցիներուն մէջ, մօտէն ծանօթանալ անոնց իսկական վիճակին և կենդանութիւն ներշնչել այդ ժահտրձ հայրենակիցներուն։

Բայց ի՞նչ է Եւրոպա, Ամերիկա, Եգիպտոս և այլ տեղեր գտնուող Հայ հայրենասէրներուն այժմեան դերութիւնը. ամեն օր կուզէ աշխատիլ իր վտանգի, իր անունի համար և ոչ թէ հայրենիքի ազատութեան համար. ուստի հայրենիքին անունը կարող չէ եղած միացնել գոնէնք, ամփոփել մի դրօշակի տակ. խառնաձնդար մի վիճակ ամեն տեղ կը տիրէ. ամեն Հայ ամեն տեղ կուզէ ներկայանալ օտարներուն առջեւ իրրեւ պատգամաւոր Հայ ազգի, ամեն մարդ իւր խելքի փչած կուզէ անել, բաւական է որ իրեն համար դրամի լրագիրներուն մէջ, իրեն համար խօսուած։

Le Petit Aixois լրագրի հոկտ. 27 թուին մէջ կը կարդանք որ էքս գըտնուած մի Հայ ուսանող՝ Հայ ազգին կազմէն իրր պատուիրակ ներկայացեր է Ֆրանսայի արմատական երեսփոխաններին պարագլուխ Գ. Քլէմանսոյին երբ սա գրկնեօղ եկած էր գինք ընդունելու։ Ուսանողին հետ խօսակցութեան մասին Գ. Քլէմանսօ՝ Հայ ազգին կազմէն պատուիրակ ներկայացող այդ ուսանողի արտաւնչները լսելէ յետոյ, խնամացեր է իւր աչակցութիւն, միայն որ իւր այդ աչակցութիւն Ֆրանսայի շահերին հակառակ չլինիր (en tant qu'il ne serait pas contraire aux intérêts de la France).

Եթէ հաւանական է թէ այդ ուսանող մ'ալ ար է, իւր ազգի ծառայելու նպատակով դէմած լինի Գ. Քլէմանսոյին, Հայաստանի ապատութեան հարց անկէ յուսալով մի խոստում առնելու փափագով։ Բայց չը գիտեր եղէր ար Գ. Քլէմանսօ յաջողցեալ ուսուցանել Գ. Ժիւլ Ֆէրրիի նախարարութիւնը նոյն իսկ այն պատճառով ար ան կուզէր իւր թեւեր ստացնել Ֆրանսայի տահմանները դուրս. Քանզիմի իւղիլը տապալեց Ֆէրրիին, ազգի հակառակորդ Գ. Քլէմանսոն pot-au-feuի քաղաքականութիւնը յառաջ կը տչեր, լսելով թէ մենք մեր ատն օգախը վառ պահենք և մեր կերակուր եփելու աշխատինք միայն մեր ատն մէջ։

Ֆրանսա իւր շահերի հակառակ պատ պաշտպանել Թուրքիոյ չահերն, որովհետեւ հանգամանքներն այնպէս կը պահանջեն ատոր։ Մենք ամենքս պիտենք որ Ֆրանսա մի մանաւոր քաղաքականութիւն կըհետեւի Կիլիկիոյ համար և իւր դաշնակիցը Իտալիան ալ մանաւոր քաղաքականութիւն ունի Մեծ Հայաստանի համար։ Կը մոռնանք որ այնպիսի նպաստաւոր հանգամանքներ ներկայանան որ այդ տերութիւնները քաղաքական չահերն՝ ոչ թէ հակառակ, այլ համաձայն լինին մեր ազգային իղձերի։ Բայց այդ մոռնանք անելով հանդերձ, մենք հարկ կը համարինք կրկնել գարձեալ թէ պէտք է որ նախ մենք մեր մէջ միանանք, մի ներքին զօրութիւն գոյացունենք և ասոր համար կը կրկնենք գարձեալ մեր ազգին ապած առաջարկն՝ հայրենասիրական բնկերութիւնների Ընդհանուր քարտուղարութեան մասին։

Իսկ եթէ չարաբաստիկներ մեր յոյսերը դնել այսպէս օտարներու վրայ, առանց մի հիմնաւոր գործ կատարելու մեր մէջ, այդ յոյսերով մենք կը խաբենք թէ՛ մեզ և թէ՛ մեր հայրենակիցները։

Մ. Փ.

ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏԻ ՎԻՃԱԿԻՆ ՎՐՁՑ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Օտարազգի կղերցներուն երեք սպրքեր. — Մեր կղերցներուն սահմց ճշմարտախաճութիւնը. — Գիւղացւոց բարոյականը լաւագոյն է քան քաղաքացւոցը. — Տիրող կառավարութեան պատճառաւ ճամբորդը ոչիսոնից միջ ալ.—Թուրքմանները. — եզիտները եւ իրենց ոչիսոնական փափագելուն պատճառը. — Հայութեան պարծանք եղող հոգիները. — Գալոց տարուայ սաիկ առաջն առնելու ճախարհութիւն. — Եւրոպացիս Գուրգը կը խորհի. —Ես ձեզ Հայերս անուանի եմ...

Ի՞նչ կընէ հայ կղերը. հոգեւոր կան դասը առաջնորդիչ է պրկեթէ ամեն ազգերու մէջ։ Երբ Գալիլարիան իւր ազատութիւնը չէր գտած, Տիգրանակերտի բանտին մէջ կայեն Գալիլարիոյ քանի մը դիւցազունները ոտքնէ հագիս ատոր թիւը կը լսացնեն. սակայն մինչ ցնոհ այսօրուդ ազգի գատապարտուած էրն և վերջէն երաշխաւորութեամբ իրենցմէ քանինները ոման քաղաքին մէջ պտըտիլ և գործել։ Այդ 10 ազատութիւններու մէջ կայեն երկու քահանայ և մէկ վարդապետ։ Ընթերցողս, այս հաշուոյն վրայ լաւ խորհէ. աշխարհիս վրայ ո՛չ մի ազգ, և ոչ ալ անտարակոյս Գալիլարիան, ունեցեր է իւր հաւատարմութեան երէք տասնեակրդը կրկը։ Ի՞նչպէս կրլայ ուրեմն որ այդ տասը դիւցազուններուն գերթէ մէկ երրորդը կղերական էրն (Գալիլարիոյ մեր հայ եղբայրները մեզ հաճին Գալիլար երիտասարդութեան քաւորդ գարէ և կէս գարէ յառաջ ունեցած գործունէութեան եղանակին վրայ մեզ գրել, որուն շատ պէտք ունի հայ երիտասարդութիւնը։ Ժամանակին այդ Գալիլար դիւցազուններէն մեր առաջ համառօտ տեղեկութեանց վրայ յիշելով, կնամբ ըսել թէ կէս դար առաջ Գալիլար երիտասարդութիւնը ինչ որ կը գործէր, դեռ մեր հայ երիտասարդութիւնը այն գործելու եղանակին մէջ չէ. ապագային կը տեսնուի այդ արբազան սկզբունքին առաջնորդ եղող ԱՐՄԼԻՆԻԱՆ վրայ. սա հաշիւնեը կը մատքրէ Գ տարեշրջանի վերջը, ուրեմն Գ շրջանը սկսելուն կատած կայ։ Երբոր քաժնորդագիրները կանխիկ կուզուին, քաժնորդներուն կէսը կը գադարի. այդ քաժնորդները կամ անկարող են վճարել և կամ ձրի կարդալ կուզեն. ազատասէր հայ երիտասարդութիւնը պարտի իւր այժերը միացնելով օգնել իւր սկզբանքը պաշտպանող թերթի մը գոյութիւնը պահելու և անոր քաժնորդագիրը հասուցանել չկրցող և ձրի կարդալ ուզողներուն դիւրութիւն մը տալու։ Այլ կերպով չատ մը գժուարութիւններ պիտի դիւրանան։ Այս կէտի վերջապէս կը հրաւիրենք ճշմարիտ հայրենասէր և հեռատես ընկերութիւններու ուշադրութիւնը...)։

Վարձկան հովիւներէն և աչխարհով եռա գայլերէն հայկական հօտը ազատելը գլխաւոր գժուարութիւններէն մին է։ Ինչպէս որ ուրիշ տեղը, նոյնպէս ալ Տիգրանակերտի մէջ կը պատահի որ մեկը չկրնալով իւր տպրուստը ճարել, տեղաբը կըլայ. բայց յիշեցէն ուրիշ բան չկորհիը, ո՛չ կրօնքի և ո՛չ ալ տեղի խորութիւն կընէ, միայն փորը կշտանալը կընայի։ Մօտերս նոր ընծայ Տէր Գրիգոր Հաքիմեան կինայ գէշ տպաւորութիւն մը թողուլ իւր արարքներով ընկերացողին վրայ։ Ամէնց երկու տարի յառաջ քահանայ կը ձեռնադրուի, քանի մը չահախնդիր ազգայնորու պաշտպանութեամբը, թէեւ առարկութիւն ընողներ կան իւր անբարոյութեան համար, բայց չեն կրնար երեւան եալել, քանի որ գործն գրաւ կեցած է Պոլսոյ Հայրիարքէն, թէեւ բարոյականութեանը

ԳՀԱՍՏՎԱԾ ԿԱՄՈՂ

ՏՍՉՈՂ

Գին՝ 3 կոպ. 1887 թ. մարտի 31, հինգշաբթի

Ընդունվում են բաժանորդագրություններ Թիֆլիսում՝ խմբագրությունում, Վոլկոնսկայա փող. Ծ. Ա. Ղարիբյանի տանը, Ալեքսանդրապոլում՝ Ա. Ղազարյանի մոտ, Ղարսում՝ Ա. Ղազարյանի մոտ, Ախալքալաքում՝ Ա. Ղազարյանի մոտ, Ախալցխայում՝ Ա. Ղազարյանի մոտ, Ախալցխայում՝ Ա. Ղազարյանի մոտ, Ախալցխայ

Տ. Սահեփանեան յեա տնօրհնայ հիւանդութեան երկու օր յառաջ հանգեաւ իմէը և երեկ յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսն կատարեցաւ արժանավայել չքով ի ներկայութեան խաւան ազգային և օտարազգեաց։

Տեղւոյս Եպտոց Կաթողիկոսարանն ի պատիւ մեր ազգին քանի մը բարձրաստիճան կրօնականներ և երգեցիկ մանկանց խումբ մը զրկած էր այլ ցվերջ հանդիսին կքնկերանային յուղարկաւորութեան և մերմ ընդ մերմ տխուր եղանակներ կերգէին խպտի լեզուաւ։

Հանգուցեալն ընկի Ակնցի էր · 4–5 տարիներէ ի վեր ի Գահիրէ կը պանդրխտեր ընտանեօք · նախանձախնդիր էր յոյժ իւր կրօնական պատանութեանց · հեզահամբոյր էր բարուք. բարեկամ էր ծերոց, երիտասարդաց խրատատու, ոգեւորաց մխիթարիչ և ամենեցուն սիրելի։

Այս երիտ սուգերէ վերջը կարեկամ իւր աւետաւոր լուր հղարդել Զեզ Թէ ինչպէս մի քանի տեղիք, ատ եւս կարմատած է յանձնախուզմը մէջ ի նպատս Զեյթունի դժբաղդ հոլովելոց դրամական հանգանակութիւն մ'ընելու։

Սոյն յանձնախումբն կազմած է տեղւոյս Ծառաչ. ընկերութեան կոչմանէ և կը գտնուի ընդ տասնապետութեամբ Մեծ. Տիգրան էֆ. Մկրտիչեանի · տիրու Յանձնախմբին կը մնայ ամենախստարեալ յաջողութիւն։

Կարապետ Սարգիսեան

ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

ի նպաստ

ԶԵՅԹՈՒՆՑԻՆԵՐԻՆ

Հրդեհին ղոհ եղած դժբաղդ Զեյթունցիներուն օգնելու համար հետեւեալ դրամարներն հաւած են խմբագրութեան կ. Պոլիս ղրկուելու համար։

Մարսէլիայէն մի ուսանող 2 ֆր., Բոմիերզինէն (Ամերիկա Մ. Ն.) Պրն. Թոմիաս Ց. Զուլճեան 25 ֆր. և 30 սնթմ. և Պրն. Թ. Թիւրքիւնեան 25 ֆր. և 50 սնթմ.։ Վիմինէն Գ. Սահեփան Աբգարեան ղրկած է 180 ֆր., հետեւեալ նամակով։

Վիմին, 11/23 Հոկտ. 1887

Անցեալ տեղ. 27/9 Հոկտ.ին, Սամխիխի աղջկանս մկրտութեանն առիթով տրուած ընթրեաքին ժամանակ ուր ներկայ կը գտնուէին Վիմինարնակ ամէնատիպ մեր ազգայինքն, Պժ. Տ. Գևոնդ քահանայ Սահեփանեան որ Ռուսաստանէն եկած էր այն մկրտութեան Ս. Խորհուրդը կատարելու համար, արտասուոտ աչերնարանութեամբ մը լիշեցուց մեր Զեյթունցի կարիճ եղբարց դառն վիճակը հրդեհին պատճառաւ։ Ա.յդ խօսքեր ազդեցին ներկայ գտնուող ամէնուն սրտին խորերը. մեր ուրախ ժամերուն մէջ չէինք կարդալ մեր Զեյթունցի տառապեալ եղբայրներն. ուստի հանգանակութիւն բացինք տեղւոյս ազգայնոց մէջ ոգւոյ մէջ թէեւ խիստ սակաւ մնէ, բայց սակն ալ փութալով իւր սրտաբուխ նուէրը մատուցանել Զեյթունցիներուն օգնելու համար, դրան 180 ֆր.ի գումար մը սրան համար այս անգամ Պուլկարիայէ փոխարկանձնեցի 9 հատ Նարոլեան սակի ձեզ յանձնելու պայմանով։ Կարգաւեմ որ այս գումարն տտանալով հասնիք, ինչ ճանգամ որ պէտք է, հատցնելու կ. Պոլիս Զեյթունցիներուն օգնելու համար կազմուած Ճանձնաժողովին որուն համար կանխատ կը յայտնեմ ձեզ շնորհակալութիւններս։

Ս. Գ. Աբգարեան

Ա.հաւասիկ նոր հրատարակութեան տուներն.

Ազնուական Տիրնակ.

	Ֆր. սնթ.
Քահ. Գրիգոր Ց. Թէրզիեան	20,
Թադուհի Ց. Աբգարեան	10,
Ցախօֆի	6,
Թագուհի Մկրտիչեան	5,
Թարիկ Ց. Փափազեան	4,
Անահ Մկրտիչեան	2,
Պրն. Օրիորդ —Ցախօֆի	6,
Մեծատուն Տեարք.	
Ցուսիան Աբգարեան	23,50
Բոլոր Ցախօֆ (մնկեր Աբգարեանի	23,50
Զարթօղ և Ցարութիւն պճնասիրական ընկերք	20,
Մհր. Ցարութիւն Աբգարեան	10,
Ցարութիւն Վ. Թէրզիեան	10,
Սարգիս Մկրտիչեան	10,
Ցովհաննէս Ցարութիւնեան	6,
Հայաստանցի անն	5,
Համբարձ Ց. Փափազեան	5,
Ցակոբ Վ. Փափազեան	5,
Ցովհաննէս Ներսէսեան	3,
Ցովհաննէս Մկրտիչեան	4,

Գումար՝ Հարիւր ութսուն ֆր. = 180

ՀԱՅՐԵՆԱՊԻՏԱԿԱՆ

ԵՂԵՌԻՒԻ ԴԱՑԵ

Եղեքիա դաշտը կը գտնուի Կարմկանի մէջ որ վանայ այժմեան նահանգի գաւառներէն մին է և ծովակի հարաւային արեւմտեան կողմը և հին Աշտուենիքի արեւմտեան մասը կը կազմէ։ Այս դաշտը, կըսէր երկար տարեն այնտեղ կեցող մի բարեկամս, հիւսիսէն հարաւ 2 ½ ժամ երկայնութիւն ունի և արեւելքէն արեւմուտք 1 ժամ։ Այս տարածութեան մէջ հատատուած են 7 գիւղեր որոց մէջ ամենազլխաւորն է Եղեքիս (Կէօվիւ)։

Եղեքիս, զուտ հայարնակ, 60 տուն չափ բնակիչ ունի որոց երրորդ մասը միայն հոզատէր է. Մնացածներըը բուն Եղեքիսցի չեն այլ Խիզանի, Ռշտունիքի կողմերէն գաղթած հայեր որ չկրնալով քիւրտերու հարստահարութիւններուն տակել, թողեր են իրենց տուն տեղ և զանազան դիւղերու մէջ ցրուած իրենց ազգուտա կը հայթայթեն ուտայնանկութեամբ կամ ծառայութեամբ։ Եղեքիս վանէն Բաղէշ տանող ճանապարհի գլխաւոր օթեւաններէն մին լինելով, ամեն օր անպակաս են անդ անցորդներ որ, ինչպէս Հայաստանի շատ կողմեր, ձրիասէր կուտեն այս հիւրասէր և առատաձեռն մարդերու հացը և կը շարունակեն իրենց ուղին։

Եղեքիսի դաշտը, թէեւ ոչ գեղեցիկ, բայց խիստ բերրի է։ Այս երկրի տարօրինակ կազմութեան պատճառով կարճկանի վտակը որ չրջապատերէն ծնունդ կառնու, Եղեքիսցիներուն կը շահեցնէ այն քարիքները, ինչ որ Նեղոս կընծայէ Եգիպտացիներուն։ Գաշտի հիւսիսային կողմը այսինքն ծովակի և դաշտին միջեւ երկարաձգուած է Ընճաքիաոլի կրային լերկ ժայռերու չղթան որի հոծ կազմութիւնը չկրնալով անձրեւաջրի կամ ձիւնահալքի թափանցումն երկրի ներս, այնպէս որ երբ անձրեւ կամ երբ ձիւնը հալի, ջուրը քերելով ուլելով ժայռերու վրայի պարարտութիւնները, կիջնայ ի դաշտ։

Այս չղթայի արեւմտեան հոիին տակ Գոմս գիւղի քովերը կը գտնուի մի ահագին սար (ծակ) որ ծովակի յատակին մէջ բայց կը բացուի։ Կարճկանի վտակը մեծ չատաչմամբ այս սարին մէջ մտնելով իւր ջուրը ծովակին մէջ կը ժայթքէ չատրտանի նման։ Գարնան առեն յորդած վտակին համար սարը նեղ գալով, ջուր կը ծածկէ Եղեքիսի դաշտը և մարդիկ սկիզբներ քաշուելէ վերջ առատ պարարտութիւն կը թողու։ Սորի բերրին մօտակայք ատրերիկեայ անջրին մէջ խուժող ջրի պարզութիւնը խիստ մեծ է և շատ անգամ ծովին գոհ կը տանի կենդանիներ կամ անխոհեմ մարդեր։

Եղեքիսի դաշտին մէջ ապրիւր չկայ և բնակիչներ տախտուած են ջուրն հորերու մէջ փնտռել։ Բնական է որ աղբիւրներ չգտնուին այսպիսի մի երկրի մէջ որի հիւսիս ճգուած չղթան իր հոծ ու ձոյլ կազմութեամբ չկրնար անձրեւի թափանցումն դեանի մէջ, իսկ հարաւային կողմի խուսափին բլուրները թէեւ չուր կընդունին իրենց ուղղաձիգ թերթերու մէջ, բայց արտերկրութիւնն անբարեի կանոն։ Կերեւի թէ Ընճաքիաոլի լերկութիւնը և իր ատարտակայ երկիրներու մէջ ջրի պակասութիւնը պատճառ եղած են ժողովրդական այն զրոյցին թէ Ս.Յակոբ Մծբնեցին Մանանհիր Աշտունիէն որ իր սարկաւագներ ծով նետել տուած էր, վրէժխնդիր լինելու համար Ընճաքիաոլի բարձրագոյն կատարին վրայ հլնելով անիծեց Աշտունիք և այս պատճառով անապատացաւ հակակղեր իշխանի երկիրը։ Սակայն դիտնալու է որ Աշտունիքի արեւելեան մասը այս անէծքէն ազատ է Ծիացեր և արեւմտեան կէսի հակապատկերն է։

Եղեքիսի դաշտը երբեմն շատ ուռկի մեծ բազմութիւն անուցեր է իր բեղմնաւորութեամբ և զանոնք պահպաներ է իր բնական ամրութիւններով որոց վրայ չհնուած բերդերու աւերակները մինչեւ կարող ենք տեսնել այժմ, իրր յուշարար մեր նահնիքներու փառաւոր անցեալին։ Այսօր թէեւ անհամեմատ կերպով քիչ մարդերու ատացուածն է այս արգաւանդ դաշտը, բայց իրօք բնակիչները նախանձելի վիճակ մ'ունենալէ շատ հեռի են։ Բազէշցի ազրուկները որ Վանցիներէն աւելի անգութ և գործունեայ են վաչխառութեան մէջ, մանաւոր գործակալներ կը չրջեցնեն դիւղէ դիւղ և կը հրապուրեն, կը խարեն խելք գիւղացիներ ծանր ռոխոններով դրամ փոխ առնելու և փոխը տնելու իրենց պանդուխտներու վրայ։ Բազէշի կուսակալութեան մէջ բազմաթիւ գիւղացիներու կալուածներն այսպիսով անցած են այժմ Բազէշցի վաճառականներու ձեռք։ (Շարունակելի)

ԿՈՐԻՒՆ

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ԼՈՒՐԵՐ

Թիւրքիոյ Ազատքին գործերի նախարարութեան Թղթակցութեան Դիւանի քարտուղարներէն Նորիկեան Մկրտիչ էֆէնտին Վաչինկթընի Օսմ. դեսպանատան առաջին քարտուղար նշանակուած է։ Նորիկեան էֆէնտին իր գրասէրներով ծանօթ է հայ ընթերցասիրաց աշխարհին մէջ։

—Էրզրումի ամրութիւններուն շինութիւնն վերջացած է և այդ առթիւ Օսմ. կառավարութեան կողմէն հանդէսներ եղեր և ճաշկերոյթներ տրուեր են անոնց։

—Ամմանիոյ Վիլհելմ կայսրն հիւանդութիւնը ծանրացեր է։ Գահաժառանգ իշխանի կոչուելն հիւանդութիւնն ալ գարձեալ սկսեր է նեղութիւնն պատճառել իրեն։ Տօքթ. Մարկիզին ուրիշ ժամանակ կա թժիշկներ ալ խորհրդատուութեան հրաւիրած է։

—Կ. Պոլսեն նոյ. 6ին կը հեռագրեն հետեւեալը. «Թէեւ Ամմանիան, Ռուսիան, Աւստրիան և Իտալիան իրենց հետաքրքրութիւն յայտնած են Աւետի վերստաբերեալ անգլօ–Ֆրանսական հաշտութեան, բայց մերձաւոր Թէ կ. Պոլսի մէջ մի քանի դժուարութիւններ պիտի հանին, իրրեւ փոխադարձութիւն այն ընդդիմութեան որ Ֆրանսան արաւ վերջին անգամ Բ. Դրան և Սըր Տրումմընտ Վոյֆի մէջ կայացած Եգիպտական դաշնադրութեան դէմ։ Բ. Դուռը Ֆրանսային կը մեղադրէ Թէ առանց Օսմ. կառավարութեան իմաց տալու բանակցած է Անգլիոյ հետ։ Բայց Բ. Դրան այդ ընդդիմութիւն՝ աւելի նախապարծերի անձնական պատուոդրածութեան հետեւանք է, քան Թէ բուն իսկ Սուլթանի հակառակութեան։ Ա.յսու առժմանիս, Սուլթանը չատ բարեհաճօրէն կը փորձ միշտ Ֆրանսայի հետ և առաջ ապացոյց է Ֆրանսական դեսպանին երէկ ատած աւնկնդրութիւնը որ մէկ ժամէն աւելի տեւեց։ Դեսպանը իր արձակատրդէ վերադառնալէ դրէթէ անմիջապէս յետոյ, այսինքն 4 օր միայն անցնելով, Սուլթանի աւնկնդրութեան արժանացաւ։»

—Մի հեռագիր կիմացնէ Թէ Բ. Դուռը որոշած է վաւերացնել անգլօ–Ֆրանսական դաշնագիրը, պայմանով որ մի քանի բարեփոխութիւններ մտցուին մէջը, Սուլթանի վեհապետական իրաւունքներն աւելի ճշդելու և հաստատելու համար։

—Զիքաքօի (Ամերիկա Մ. Ն.) մէջ մահէ գատապարտուած 7 անիշխանականներէ 6 ալբանացի են, 1 անգլիացի և 1 ամերիկացի։

— Թիւրքիոյ մէջ նոյ. 6ին, մեծ

Հայերէն ամսագրներ

ՀԱՐՑՎԱԾՔՎԱՂՈՒԾ

Ամսագիր ուսումնական

ՎԱՆ

Հրատարակութիւն Ս. Ղազարու Մխիթարեան Միաբանութեան

Կը հրատարակուի ամէն տարի 12 տետրակ, որոնք կը կազմեն 2 հատորներ, իւրաքանչիւրը 20 մօտ տպագրական մեծ թերթերէ։ Ամէն տետրակ կը բաղկանայ 3 մասերէ։

Ա. Գրական մաս—Պատմական, գիտական եւ գրական յօդուածներ։

Բ. Տեղեկագրական մաս—Ամսուան ընթացքին տեղի ունեցած կարեւոր դէպքերու ակնարկ։

Գ. Մատենագրական մաս—Նոր հրատարակուած գործերու քննադատական ակնարկներ։

Տարեկան գինը 8 ֆր. կամ 6 շիլինկ։

Ամսագրին գրութիւնները կ՚ընդունի Ս. Ղազարու Մխիթարեան Միաբանութեան Վենետի